

Корінфська наречена

Йоганн Вольфганг Ґете

До Корінфу хлопець вирушає
Із Афін в дорогу нелегку;
В місті тім нікого він не має,—
Батько мав лиш друга в тім кутку,
І вони колись
Вірно поклялись
Одружити сина і дочку.

Але як він дружбу там здобуде
І чи пустять в незнайомий дім?
Та ж вони тепер хрещені люди
Чи язичник личитиме їм!
Адже там, де Бог
Стане поміж двох,
Навіть з братом сваришся своїм!

В домі спить давно дочка єдина,
Батько спить у тиші та теплі.
Юнака стрічає господиня,
Розігнавши зморшки на чолі,
І густе вино,
Сховане давно,
Перед гостем ставить на столі.

Мати ночі доброї бажає.
В домі пізня тиша настає.
Гість півсонний, стомлений безкрає,
В тепле ліжко падає своє,—
Він не п'є й не їсть.
Раптом — інший гість
У відкритих дверях постає.

В покривалі білому в покої
Входить діва зовсім молода,
Навкруги коси її густої
Сяє стрічка ясно-золота.
До свого чола

Руку підвела,
Полохливо погляд одверта.

"Певне, я чужа уже в родині,—
Неспокійно думає вона,—
Що не відала про гостя нині
І стою пристижена й сумна.
Спи спокійно ти,
Я ж піду туди,
Де відлюдно мучуся одна".

"Зупинись! — юнак гукає лунко,—
Залишись до ранньої зорі.
Ось Церери й Вакхові дарунки,
Ти ж несеш Амурові дари.
Будемо і ми,
Як боги сами,
В ніч оцю щасливі до пори".

"Не підходь, бо радості земної
Не судилось скуштувати нам.
Вірна клятві матері старої,
Я себе любові не віддам.
Відтоді таю
Я красу свою
І віддам її я небесам.

Вже старих богів шумливий образ
Залишив цей спорожнілий дім,
І постав хреста над нами обрис
І Господь розіп'ятий на нім.
Тут жертвний чад
Не прийма ягнят,
Та людей — числа немає їм!"

І говорить він до неї слово,
Та чомусь не чує власних слів.
"Чи можливо, щоб отак раптово
Діву наречену я зустрів?
Люба, залитись!
Адже це збулись

Клятви наших здружених батьків!"

"Ти мене не клич, о друже милий,
Ти неси сестрі ліга свої.
Та любов до мене щирю вилий,
Палко обіймаючи її!
Я ж піду туди,
Де мене не жди,
Скоро я покину ці краї".

"Клятви нас єднає вічна сила
І Гімена — полум'ям своїм.
Радості в мені ти не згубила,
Для життя ми підем в батьків дім.
О, звільнись від пут!
Ми неждано тут
Шлюбну клятву тайно сотворім".

І вони міняються дарами:
Золотий ланцюг вона дає,
Він — коштовну чашу з малюнками
В дар своїй коханій дістає.
"Не для мене, ні,
Ці дари земні,
Краще ти волосся дай своє".

Північ б'є з-над замкненої брами —
В дівчині кохання не умре.
І вона поблідлими устами
П'є вино хвилююче старе.
Сповнений надій,
Хліб дає він їй,
Та вона ні крихти не бере.

Келих йому дівчина підносить,
Той, з якого випила сама,
Але як любові він не просить,—
Все перечить, мовчки, як німа.
І в нестямі він
До її колін
Падає, бо сил уже нема.

І вона схиляється несміло:
"Хоч огонь палає у серцях,
Та коли мого торкнешся тіла,
Неземний тебе охопить жах:
Я немов той лід,
Вид смертельно зблід,—
Не зігріюсь я в твоїх руках".

Та руками юними щосили
Він її схвильовано обвив.
"Вийшла б ти з глибокої могили,—
Я б тебе однаково зігрів.
Чи в душі твоїй
Поцілунок мій
Полум'я збудити б не зумів!"

Їх любов полонить і єднає
Почуттям гарячим і міцним,
Щастя негасиме та безкрає
Пізнають вони в огні п'янкім.
Тільки хоч любов
Їх збудила кров,
Але серце в спокої яснім.

Та проходить за дверима мати
В пізній час у чорному вбранні,
Чує — дивні гомони з кімнати
І слова чийсь неголосні,
Ледве чутний звук
Невимовних мук
І любовний шепіт, мов у сні.

І стара спиняється, незрима,
Слухаючи гомін перемов,
Докори і клятви за дверима,
Пристрасні благання про любов.
"Завтра в цей же час
Ніч зустріне нас.
Жду тебе!" І поцілунки знов.

Мати дістає ключі знайомі,

В хвилюванні аж тремтить рука.
"Звідки тут взялася дівка в домі,
Що в обійми йде до чужака?!"
За свічу мерщій,
Світить в очі їй,
Бачить — Боже! — то її дочка!

Знявши килим, захистити хоче
Юні груди зляканий юнак,
Шарф на тіло кидає дівоче,
Та вона, йому подавши знак,
З ложа тут, як є,
Владно устає
І в погорді промовляє так:

"Мамо, мамо! Нащо так вороже
Рідна мати геть мене жене
З теплого і затишного ложа?
Чи відчай вигнанницю мине!
Чи не досить з вас,
Що на вічний час
Ви в труну спровадили мене?

Навіть з тісноти і тьми могили
Воліє юнацька правота,
Марно піп співатиме щосили,
Марна клятви вашої мета;
Ні вода, ні сіль
Не уб'ють мій біль,
Ні гарячу пристрасть, ні літа.

Цей юнак з дитинства золотого
Жде моєї вірної руки,
Ви ж зломили клятву проти нього
Лиш новітній вірі завдяки.
Бог не чув, коли
Клятву ви дали
Проти щастя рідної дочки!

З небуття мене прогнала стужа,
Щоб тепло знайшла я в світі знов,

Щоб любити втраченого мужа,
Пити з серця виточену кров.
І любов без меж
В серці інших теж
Збудять наша мука і любов.

Любий мій, не збудеться надія —
В рідний дім твій не піду я, ні!
Ланцюга свого дала тобі я,
Ти волосся дав своє мені —
Подивись, яке
Темне і м'яке:
Вік йому біліти в сивині.

Мамо, ось одне моє прохання:
Хай нам ватру пишну розкладуть —
В ній любов не перша й не остання
З темноти до світла знайде путь.
Так із диму тьми
Прийдем в іскрах ми
До богів старих, що ще живуть!"